

**EUSKARAREN ERABILERA
SUSTATU ETA NORMALIZATZEKO
U D A L A R A U D I A**

.....

Leioa

Aurkibidea

Sarrera

1. ATALBURUA: XEDAPEN OROKORRAK

2. ATALBURUA: EUSKARAREN NORMALIZAZIOA UDAL ADMINISTRAZIOAN

2.1. Administrazio egintzak eta jarduerak

- 2.1.1. Udalaren idazkun, errotulu eta seinaleak
- 2.1.2. Udal erregistroko agiriak
- 2.1.3. Administratuekiko harremanak
- 2.1.4. Instituzio eta erakunde ofizialekiko harremanak
- 2.1.5. Udalaren ebazpenak eta argitalpenak
- 2.1.6. Batzarrak eta aktak

2.2. Udal langileak eta udal atalak euskalduntzea

- 2.2.1. Langileen euskalduntzea eta trebakuntza
- 2.2.2. Hizkuntz eskakizunak eta derrigorrezko datak
- 2.2.3. Udalaren atal elebidunak eta udalaren euskara plana
- 2.2.4. Udal langileen eta zerbitzuen kontratazioa

3. ATALBURUA: EUSKARAREN ERABILERA UDALERRIAN

4. ATALBURUA: UDALAREN AZPIEGITURA

5. ATALBURUA: XEDAPEN GEHIGARRIAK

6. ATALBURUA: XEDAPEN INDARGABETZAILEA

7. ATALBURUA: AZKEN XEDAPENA

Eranskinak

Sarrera

Euskeraren Erabilpena Arauzkotzeko azaroaren 24ko 10/1982 Oinarrizko Legeak dioenarekin bat, euskara eta gaztelania dira Euskal Autonomia Erkidegoko hizkuntza ofizialak, eta erkidegoko herritar guztiek badute hizkuntza ofizial biak jakin eta ahoz zein idatziz erabiltzeko eskubidea.

Bestalde, hizkuntza dela-eta inork bereizkeriarik jasan ez dezan, lege orokorrek Euskadiko Autonomia Erkidegoko herri-aginteei esleitzen diete, haien eskumenen esparruan, bai hizkuntza ofizial bien erabilera bermatu eta arautzeko eskumena, bai eta jakintza eta normalizazioa bizkortzeko neurriak ezartzeko ahalmena ere.

Hortaz, indarreko legeria oinarri harturik, Leioako Udalak, herritarren hizkuntz eskubideak bermatu eta hizkuntz egoera normalizaturantz abiatzeko beharrezko urratsak egin gura dituela, ontzat ematen du Euskararen Erabilera Sustatu eta Normalizatzeko Araudi hau indarrean jartzea, bertan jasotzen baitira udalak barne jardunbidean, herritarrekiko eta beste instituzio edo erakunde ofizialekiko harremanetan eta gizarte-bizitzan euskararen erabilera suspertzeko eta normalizatzeko bete beharreko arauak.

1. ATALBURUA

XEDAPEN OROKORRAK

1. *artikulua* – Euskara, Euskal Herriko berezko eta jatorrizko hizkuntza eta haren nortasun ezaugarri nagusia den aldetik, Leioako herritarren eta udalerrri honen ondare kulturalaren ukaezinezko atala da.

2. *artikulua* – Euskara eta gaztelania, Euskal Autonomia Erkidegoko hizkuntza ofizialak, Leioako udalerrriaren eta Leioako udal administrazioaren hizkuntza ofizialak dira.

3. *artikulua* – Hizkuntza ofizialen erabilerari –eta bereziki euskararenari– dagokionez, Leioako Udala eta haren menpeko organo eta erakundeak indarreko legeriari eta araudi honetako xedapenei lotuko zaizkie, barne jardunbidean nahiz administratuekiko hartu-emanetan edo udalerriko ekimenetan.

Era berean, hizkuntza ofizialen erabilerari dagokionez –batik bat, euskararen erabilerari dagokionez–, udal zerbitzuak betetzen dituzten enpresek men egingo diote indarreko lege orokorrek eta araudi honek xedatzen dutenari, udalaren zerbitzua betetzean administrazioarekin nahiz herritarrekin sortzen diren harreman guztietan.

4. *artikulua* – Euskaraz bizi edo jardun nahi duten herritarren hizkuntz eskubide eta aukera errespetatu eta, aldi berean, udalerriko esparru guztietan euskararen berreskurapena eta normalizazioa areagotzeko, Leioako Udalak euskararen aldeko hizkuntza politika sustatu, zehaztu eta garatuko du.

5. *artikulua* – Leioako Udalak eremu bereizi biren arabera zehaztu, antolatu eta gauzatuko du bere hizkuntza politika: udal administrazioa eta udalerrria. Udalak eremu bakoitzeko helburu, neurri, erritmo eta baliabiderik egokienak finkatuko ditu, hizkuntz egoera eta beharrianak aztertu ostean.

2. ATALBURUA

EUSKARAREN NORMALIZAZIOA UDAL ADMINISTRAZIOAN

6. *artikulua* – Euskararen erabilera eta normalizazioa arautzen duen indarreko legeriari jarraituz, Leioako Udalaren administrazioeko hizkuntz normalizazio prozesuaren hiru oinarri nagusiak honakoak izango dira: administrazio egintza eta harremanen eskaintza euskaraz bermatzea, lanpostuen hizkuntz eskakizunak eta derrigorrezko datak esleitzea, eta euskararen erabilera normalizatzeko plana onartu eta garatzea.

2.1. ADMINISTRAZIO EGINTZAK ETA JARDUERAK

7. *artikularia* – Euskarak Leioako udal administrazioaren zerbitzu hizkuntza –eta, hala badagokio, lan hizkuntza– izan behar du. Udaleko lanpostuetan barruko zereginak zeinahi hizkuntzatan betetzen direla ere, administratuei zuzenduriko edo administratuekin lotutako administrazio egintza eta jarduera guztiak euskaraz ere eskaini eta burutu beharko dira.

2.1.1. Udalaren idazkun, errotulu eta seinaleak

8. *artikularia* – Leioako Udalaren arlo, sail, bulego eta lanleketan ikusten eta erabiltzen diren idazkun guztiak ele bietan agertuko dira:

- a) Bulego eta langetako errotuluak eta bestelako adierazleak.
- b) Udalaren orri, inprimaki eta dokumentu guztien idazpuruak.
- c) Gomazko zigiluak, seiluak eta antzeko tresnak.
- d) Udal langileen jantzietan txertatutako idazkunak.
- e) Udalaren ibilgailu, garraio eta makineriako idazkunak.

9. *artikularia* – Kale eta auzoen izenak agertzen dituzten plakak, trafiko seinaleak, bide eta zeharbideen adierazgarriak eta, oro har, udalak jarritako herri-bideko iragarpen guztiak hizkuntza ofizial bietan idatziko dira, betiere ulergarritasuna eragotzi barik eta nazioarteko araei jaramon eginez.

2.1.2. Udal erregistroko agiriak

10. *artikularia* – Azaroaren 24ko 10/1982 Oinarrizko Legeak agintzen duen legeaz, udaletxera sartzeko eta udaletxetik ateratzen diren agiriak jatorriz idatzita dauden hizkuntzan edo hizkuntzetan inskribatuko dira udal erregistroan.

11. *artikularia* – Udal erregistroak egiten dituen ziurtagiriak eta bestelako agiriak euskaraz eta gaztelaniaz idatziko dira.

2.1.3. Administratuekiko harremanak

12. *artikularia* – Euskeraren Erabilpena Arauzkotzeko 10/1982 Legeak arautzen duenarekin bat, udal administrazioarekiko harremanei dagokienez, Leioako Udalak honako oinarrizko hizkuntz eskubideok aintzatesten dizkie bere administratuei:

- a) Udalarekin eta haren menpeko edozein erakunderekin euskarazko ahozko eta idatzizko harremanak izateko eskubidea.
- b) Bai udalaren argitalpenak bai udalak egunkari, aldizkari, irratia eta beste edozein komunikabidetan argitara ematen dituen jakinarazpen eta xedapen guztiak euskaraz jasotzeko eskubidea.

- c) Udalaren osoko bilkura eta batzarretan euskaraz egiteko eskubidea.
- d) Udalak antolatzen, kudeatzen edo bultzatzen dituen ikasketak euskaraz egiteko eskubidea.

13. artikulua – Euskaraz eta gaztelaniaz egingo dira egoitza Euskal Autonomia Erkidegoan, Nafarroako Foru Erkidegoan eta euskararen gainerako lurraldeetan daukaten pertsona fisiko zein juridikoentzako berri-emate eta agiri guztiak; hala ere, interesdun pribatuek beren beregi Euskal Autonomia Erkidegoko hizkuntza ofizialetako bakarrean jasotzea hautatzen badute, hala egingo da.

14. artikulua – Udal administrazioak ontzat hartu beharko ditu pertsona fisiko nahiz juridiko eta pribatuengandik jasotzen dituen euskara edo gaztelania hutsezko berri-emate eta agiri guztiak.

15. artikulua – Inprimaki guztiak hizkuntza ofizial bietan eskainiko dira, ahal den guztietan, ale berezietan.

2.1.4. Instituzio edo erakunde ofizialekiko harremanak

16. artikulua – Leioako Udalak dokumentazio guztia hizkuntza ofizial bietan bidaliko die Euskal Autonomia Erkidegoko, Nafarroako Foru Erkidegoko eta euskararen gainerako lurraldeetako herri-administrazio eta erakunde ofizialei.

2.1.5. Udalaren ebazpenak eta argitalpenak

17. artikulua – Udalaren bandoak, araudiak, ordenantzak, edozein motatako ebazpen eta erabakiak, iragarkiak eta, oro har, jendaurreko argitalpen guztiak hizkuntza ofizial bietan argitaratuko dira. Bestalde, udalaren web orri, aldizkari, berripaper, gida eta antzeko argitalpenetan euskararen erabilera gaztelaniaren parekoa izan dadin bermatu beharko da.

2.1.6. Batzarrak eta aktak

18. artikulua – Leioako Udalaren osoko bilkuretan, gobernu batzordearen batzarretan edo informazio batzordeen batzarretan, partaideek nahi duten hizkuntza ofiziala erabili ahal izango dute, eta hala jakinaraziko die organoko arduradunak. Behar izatekotan, organo bakoitzak aztertu eta erabakiko du zein bitarteko baliatu hizkuntza dela-eta bileraren funtzionamendua oztopatu ez dadin, eta kide guztien adierazpenak modu zehatzean entzun eta jaso daitezten.

19. artikulua – Leioako Udalaren osoko bilkuretarako nahiz gobernu batzordeetarako deialdiak eta aktak hizkuntza ofizial bietan argitaratuko dira.

20. artikulua – Udalaren informazio batzordeetarako deialdiak eta aktak batzorde bakoitzaren ohiko hizkuntzan idatziko dira. Hala ere, pertsona, erakunde edo elkarteren

batek deialdiak eta aktak beste hizkuntza ofizialean edo ele bietan jaso gura baditu eta idatziz hala eskatzen badu, batzordeak erabakiko du zein bitarteko jarri haren hizkuntz eskubideak berma daitezten.

2.2. UDAL LANGILEAK ETA UDAL ATALAK EUSKALDUNTZEA

2.2.1. Langileen euskalduntzea eta trebakuntza

21. artikulua – Euskadiko Funtzio Publikoari buruzko Legeak eta 86/1997 Dekretuak xedatutakoa betez, Leioako Udalak taxuzko neurriak hartuko ditu bere zerbitzuplean lan egiten duten pertsonen euskaraz jarduteko gaitasun egokia lor dezaten. Horretarako, udalak langileen euskalduntzea eta trebakuntza bultzatu eta erraztuko ditu.

2.2.2. Hizkuntz eskakizunak eta derrigorrezko datak

22. artikulua – 86/1997 Dekretuak araututakoa betetzeko, Leioako udal administrazioko lanpostu bakoitzari hizkuntz eskakizuna esleituko zaio eta, hala badagokio derrigortasun-data ere bai, betiere dekretu horrek ezarritakoekin bat.

Lanpostuen hizkuntz eskakizunak eta, hala badagokio, derrigortasun-datak udalak urteko aurrekontuekin batera eman beharreko lanpostu zerrendako zehaztapenetan ageriko dira.

2.2.3. Udalaren atal elebidunak eta udalaren euskara plana

23. artikulua – 86/1997 Dekretuari jarraituz, Leioako Udalak euskararen erabilera normalizatzeko plana diseinatu, onartu eta gauzatu beharko du. Modu berean, administrazio atalen sailkapena egin eta, erakundearen hizkuntz helburuen arabera, zenbait administrazio atal elebidun izendatuko ditu.

2.2.4. Udal langileen eta zerbitzuen kontratazioa

24. artikulua – Udal langileen kontratazio politikaren bidez, Leioako Udalak bultzada emango dio erakundeko hizkuntz normalizazio prozesuari, batez ere, euskalduntzearen beharrik handiena duten atalei dagokienez. Horrela, bada, jendaurreko administrazio-unitateetan nahiz gizarte-izaerako ataletan edozein lanpostu sortzean, kontratu mota edozein dela ere, hizkuntz eskakizuna egiaztatuko beharko da.

25. artikulua – Aurreko artikuluan aipatutako administrazio ataletakoak ez diren lanpostuak betetzerakoan, euskara merezimendua izango da hautespen probetan, eta puntuazio osoan 86/1997 Dekretuak ezartzen duen portzentajea izango du, ondoko eran:

1. HE eta 2. HE: %10; 3. HE eta 4. HE: %20

26.- *artikulua* – Aldi baterako lanak egiteko lan-kontratuko beharginak aukeratzeko deialdietan, euskaraz jakitea eskatu edo balioetsiko da, betiere 86/1997 Dekretuaren bosgarren xedapen gehigarrian finkatutakoari jarraituz.

Gerta daiteke hirugarren batek zerbitzuak eman behar izatea udalaren ordeztan, eta horietan herritar edo erabiltzaileekin zuzeneko hartu-emanak eduki behar izatea. Halakoetan, zerbitzu-emaileak bete beharko ditu udalari dagozkion hizkuntza-beharkizun berberak, eta hala jasoko da beren beregi administrazio-klausula berezien pléguan.

27. *artikulua* – HAAEEK kasuan-kasuan erabakiko du euskarari buruzko ebaluazio-proben era eta edukia zelakoak izango diren.

3. ATALBURUA

EUSKARAREN ERABILERA UDALERRIAN

28. *artikulua* – Leioako Udalak beharrezko neurri eta bitartekoak jarriko ditu udalerrian euskararen hedapen demografiko, geografiko eta funtzionala bultzatu eta lortzeko.

29. *artikulua* – Leioako euskaldunen kopurua %15 eta 50 bitartekoa izanik, udalak ahaleginak egingo ditu helburu bi jadestearren: 1) herritar euskaldunen kopurua handitzea; 2) herritar euskaldunei euskarazko zerbitzuak eskaintzea, gizarteko hainbat esparrutan euskaraz jardun eta, ahal den neurrian, euskaraz bizi izan daitezen. Hori guztia egingo du, erabilera arreta berezia jarri eta familiak plangintzetan sartuz.

30. *artikulua* – Goiko artikuluan zehaztutako helburuak modurik sistematizatu eta eraginkorrean lortu ahal izateko, Leioako Udalak udalerrian euskara berreskuratu eta normalizatzeko plan estrategikoa diseinatu, onartu eta garatuko du, Euskara Biziberritzeko Plan Nagusiko B2 ereduaren jarraian jarraituz.

31. *artikulua* – Leioako Udalaren udalerrian mailako plan estrategikoak berebiziko garrantzia emango die Euskara Biziberritzeko Plan Nagusiak euskaldun kopuru txiki-ertaineko udalerrientzat lehenesten dituen gizarteko jardute-esparruei: irakaskuntzari, helduen alfabetatze eta euskalduntzeari, euskararen ondorengoetartzeari familia bidez, administrazioari, aisiari, komunikabideei eta kulturgintzari. Hala eta guztiz ere, planak euskararen sustapena jorratu ahal izango du beste zenbait esparrutan ere: teknologia berrietan, lan munduan, kirolean, erlijioan, euskararen corpusean, liburugintzan eta publizitatean.

4. ATALBURUA

UDALAREN AZPIEGITURA

32. *artikularia* – Araudi hau modurik eraginkorrean gauzatu eta garatzeko beharrezkoak diren neurriak proposatu, aztertu eta abian jartze aldera, Leioako Udalaren barne organigrama honelaxe era daiteke: euskara zinegotzigoa, euskara batzordea eta euskara normalizatzeko udal zerbitzu teknikoak:

- a) Euskara zinegotzigoa euskararen berreskurapen eta normalizazioarekin zerikusia duten gaiez arduratzen den antolakunde politikoa dugu. Bi zeregin nagusi izan behar ditu: batetik, udalak hizkuntz politikaz hitzartutako akordioak, hartutako erabakiak eta onartutako planak aditzera eman eta betearaztea, eta, bestetik, euskara batzordea dinamizatu eta bizkortzea.
- b) Euskara batzordea hainbat gizarte esparrutan euskararen normalizazioaren alde diharduten pertsonen, taldeen, elkarteek, gizarte-erakundeek eta ikastetxeek osatu behar dute. Beraren egiteko nagusia ondokoa izango da: euskararen normalizazio eta sustapenari dagozkion arlokako egitasmoak eta plangintzak zelan ezarri, zelan koordinatu eta zelan hobetu proposatu eta adostea.
- c) Euskara normalizatzeko udal zerbitzu teknikoak, jendaurreko administrazio egintza eta jarduerak hizkuntza ofizial bietan agertzeko behar diren itzulpen eta testu-zuzenketekin arduratzeaz gain, administrazio nahiz udalerrri eremuetan udalak planifikatutako hizkuntz politikako neurriak antolatu, koordinatu, gauzatu eta balioztatu beharko ditu. Orobat, euskara zerbitzua udalaren aholkularitza zerbitzu ofiziala izango da euskararen normalizazioaren inguruko gai tekniko guztietan, hala soziolinguistikoetan nola estandarizazio prozesukoetan.

5. ATALBURUA

XEDAPEN GEHIGARRIAK

33. *artikulua* – Udalak etorkizunean ematen dituen ebazpenek eta udal arlo edo organoek abian ipintzen dituzten egitasmoek araudi honetan jasotako manuak errespetatu beharko dituzte.

Euskara arloko kargudun politikoa arduratuko da udal sail eta zerbitzu guztiei araudi honen indarrean jartzea jakinarazteaz, araudiaren xedapenei buruzko argibideak emateaz eta hizkuntz normalizazioa aintzat hartzearen garrantzia ulertarazteaz.

34. *artikulua* – Euskararen Erabilera Sustatu eta Normalizatzeko Araudi hau indarrean jarri eta bost urteren buruan udalak haren berrikuspen orokorra egingo du: emaitzak aztertu eta, beharrezkotzat joz gero, komenigarri diren aldaketak proposatuko ditu.

Dena dela, berrikuspena lehenago egin liteke, lege orokorretan zein egoera soziolinguistikoan aldaketak gertatuko balira, baita udalerriko euskararen berreskurapen eta normalizazio prozesuarentzat garrantzi handikoa izan litekeen beste edozein ziogatik ere.

6. ATALBURUA

XEDAPEN INDARGABETZAILEA

35. *artikulua* – Berez indargabetuta geratzen dira araudi honek xedatutakoarekin bat ez datozen maila bereko edo txikiagoko xedapen eta erabaki guztiak.

7. ATALBURUA

AZKEN XEDAPENA

36. *artikulua* – Araudi hau indarrean jartzen den unetik bertatik Leioako Udalak eskumena izango du xedapenok ezarri eta garatze aldera beharrezkoak diren arau, erabaki edo egitarau bereziak manatu eta sustatzeko.

Eranskinak

1. Apirilaren 15eko 86/1997 Dekretua, Euskal Autonomia Erkidegoko herri-administrazioetan euskararen erabilera normalizatzeko prozesua arautzen duena.
2. EUDELen eta Euskaltzaindiaren arteko hitzarmena, toki erakundeei laguntza teknikoa emateko izen toponimikoen arloan.